

TELEGRAFUL ROMANU.

N^{ru} 102. ANULU XIX.

Sabiu, in 23 Decembre 1871. (4 Ian. 1872.)

Telegrafulu ese de doue ori pre septemana: Dumineca si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditiua foiei pre afara la c. r. poste cu bani gal'a prin scrisori francate, adresate cãtra espeditiua. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte pãrti ale Transilvanie si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri s'reine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Insetatele se platescu pentru intã'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ore cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Din caus'a SS Serbatori ale Nasce-rei Domnului nostru Iisusu Christosu, numerulu celu mai de aprõpe si din urma in anulu acest'a va esi joi in 30 Decembre.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“

Cu inceputulu anului 1872, se deschide prin acest'a prenumeratiune noua la acest'a foia.

„Telegrafulu Romanu“, va esi ca si pana acum de doue ori pe septemana Joi'a si Dumineca. — Pretiulu abonamentulu pre anulu intregu e:

Pentru Sabiu 7 fl. pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru si Monarchia austro-unguresca pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romani'a si strainatate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu intardia cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugamu a se scrie curatu, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandamu op. publ. avisurile postali, (Posta-Utalyany. — Post-Anweisung.) ca impreunate cu spese mai putiene si ca mai sigure pentru inaintarea banilor de prenumeratiune la

„Editor'a „Telegrafulu Romanu“ in Sabiu.

Articuli anonimi.

IX. S'a imputatu meru activistiloru si se imputa si astadi, ca ei pre langa tote activitatea totu nu au potatu esoperã nimic'a dela magiari. Din tote cate vedemu ca se dicu din partea oposa, vedemu ca suntu numai apucaturi spre a sustiene in publicu o neincredere in procederea nostra, seu mai dreptu disu, in o pasire activa a natiunei romane in bariera legale a evenimentelor constitutiunale ale patriei. Cãdu cugetamu la impregiurarea acest'a ni se presinta deodata memoriei, nefericita istoria a natiunei nostre din Transilvania, inca de pre acele tempuri, de pre cãdu tratatulu dela 1538 nu facu din Transilvania unu principatu cu principi indigeni electorali in frunte, luati din sinulu aristocratiei magiarisate. Romãniloru de pre acele tempuri pana la anulu 1848 li se veni sorte passivitatiei. In restempulu acest'a trunchiulu romanescu din Transilvania taiatu, de o parte de cãtra celalaltu din Ungaria si Banatu, de alt'a de cãtra afacerile tieriei, cade de totu in servitutea celorlalte natiuni, mai tardiu si perde unitatea bisericesca si cu acest'a ultimulu radimu tare spre a potẽ reintra curendu in vietia de dreptu publicu. Episcopii de ambe confessiunile se incerca din cãdu in cãdu a recastiga o pusetiune mai buna si pentru romani, inse tote incercãrile se frãngu de opusetiunea ce li o pune oligarchia din acest'a tiera ce stã autonoma, si care in decursulu autonomiei se aflã cãdu sub protectoratu turcescu, cãdu sub a vre-unui domnitoriu crestinu din occidentu, pana cãdu in urma a venit definitivu sub domnitoriu de pre tronulu Habsburgiloru.

Anulu 1848 frãnge de totu puterea acest'a

oligarchica, slabita incãtu-va de cãdu tier'a se aflã sub domnitoriu din casa habsburgica. Eveneminte mari vinu preste tiera, eveneminte, cari nu lasa pre nime a se reculege si a se orienta de ajunsu, cu atãtu mai putienu lasa ca sa-si ajunga vre-o parte din tiera scopulu ei. Ce au facutu romãni din Transilvania in anulu acelu memorabile, scimu: ei au doritu ca natiunea romana sa se recunõca; unu principiu pre care romãni nici cãdu nu-lu voru potẽ perde din vedere, si ca uniunea cu Ungaria sa nu se faca fara de ei. Spre acestu scopu s'au dusu deputatiuni romanesci la diet'a din Clusiu si la cea din Pest'a si la Majestate.

In articuli premergatori amu espusu fasele prin cari amu trecut si noi romãni transilvaneni si tier'a ca atare dela schimbãrile constitutiunale reincepute dela incetarea absolutismulu, carele a fostu intre evenemintele dela 1848 si intre cele dela 1860 incõce, ca o ierna grea asup'a tieriei, si asup'a romãniloru (o ierna grea, in carea partea gr. cat. a romãniloru a fostu inhatita de ultramontanismu prin concordatu si in specie clerulu inaltu, ca sa nelinõcesca meru pre „schismatici“. O norocire mare si in tempulu acest'a pentru romani gr. or. ce avura pre Metropolitulu de acum, atunci Episcopu, in frunte-le, carele se luptã din respateri cu õstea ultramontana, in specie cu generalulu ei contefe Thun ministru de culte si instructiune publica. Insemnãmu in trecatu doue impregiurãri din acele tempuri triste nisuintia ministrulu de a luã scõlele din mânil bisericeii gr. or. si pãr'a fericitulu Metropolitu Siolutiu asup'a Episcopulu gr. or. din Sabiu, ca tiparescu carti bisericescu fara de a le asterne sa le censuredie densulu).

Acum sa ne restringemu numai pre langa intrebarea, deca amu urmatu noi intru tote dorintiei espese pre câmpulu libertãtiefi dela Blasiu 1848, seu nu?

Congresele nationale din anii 1861 si 1863 si conferinti'a nationale dela Clusiu din 1865 si purtarea romãniloru din diet'a de atunci ne arata ca romãni au urmatu cu consecintia ide'a cea inalta pentru salutea nationale si au cercatu totu-deun'a ca acest'a sa nu o desface de cãtra salutea statulu, in care traimu. Va se dica, ei au cercatu intr'unu modu corectu si cu prudentia de barbati de statu se fia pre langa nationalisti buni si patrioti adeverati.

Este procederea nostra in contradicere cu liniamentulu acest'a trasu prin istoria nostra natiunale? Nici de cum nu, cu atãtu mai vertuosu nu, cu cãtu de alta parte romãni cari au urmatu politica nationale si patriotica au avutu in vedere si impregiurarea aceea, ca, precum la 1848 asiã si acum, sa nu se desface cu politica loru de cãtra monarculu loru. Spre acestu sferistu asiã dara, trebuiã si acum in periodulu acestu atãtu de fatalu pentru noi, pre langa tote greutãtiele ce se pusera inaintea nostra, sa cugetamu: ca acum celu putienu ocaziunea nu ne erã luata ca inainte de 1848 de a ne potẽ aperã drepturile nostre; ca acum avemu barbati mai multi, cari suntu in pusetiune de a luptã barbatescu atãtu acasa in poporu, cãtu si in reprezentantie; ca acum trebuie sa ne intrepunemu barbatescu si deca nu potemu esoperã alta, sa nu lasãmu baremu ca sa ni se inchida calea si pre venitoriu, cãdu apoi sa nu potemu face chiaru nimic'a si sa nu ne tredimu iera in starea dinainte de 1848.

Inse aci ni se aduce inainte legea electorale cea atãtu de nefavorabile pentru noi si anonimulu „Gazetei“ mai adauge si starea esceptiunale ce jace inca asup'a Transilvaniei. Cea dintãiu o recunõscemu: cea din urma inse ni o restõrna conferinti'a dela Mercorea.

Pre noi asiã dara numai legea cea electorale

ne potẽ sa ne ocupã aici, despre carea dicemu ca trebuia sa fia mai liberale decum este. Venimu inse in alta pusetiune neplacuta si cu pretensiunea acest'a, din causa ca nici chiaru diet'a din 1863/4 nu s'au grabitu a face o lege electorale carea sa apuce a fi lege sanctionata, pentru ca a avutu alte lucruri mai grabnice si adeca, punerea usulu limbiloru patriei in oficie la bun'a vointia presiedintiloru dela dicasterie, spedarea tribunalulu supremu la Vien'a, ca judecatoriu sa nu fia influentiati de poporu, ci numai de aristocratia magari si cetatienii sasi, cari au mijloce sa calatorõsca pre acolo s. a. de felialu acest'a. Alta lege mai liberale in Transilvania n'a existatu; iera cea din Ungaria nu o poteau primi romãni fara ca sa nu se vatem autonomi'a tieriei, ceea ce la magiari si sasi le veniã bine, mai alesu fiindu ca cestiunea uniunei inca nu erã unu ce definitivu terminatu si mai avendu lipsa de a se luã inca odata inainte: dupa magiari si sasi in diet'a comuna in Pest'a, dupa votulu separatu alu romãniloru in o dieta a Transilvaniei.

O alegere de legi electorali nu erã. Si apoi ca sa fia ironia sortiei, fatia cu autonomi'a tieriei nostre, perfecta, legea electorale transilvana, dupa carea s'au facutu alegerile in Transilvania la diet'a comuna, a fostu pentru romani mai nefavorabile decãtu pentru ori cari alti locuitori ai tieriei.

Reulu acest'a inse nu ne indreptatia a ne retrage dela terenulu luptei. Pentru ca noi suntemu mai de trei ori asiã de numerosi ca cei-lalti locuitori ai tieriei, si potemu sa esimu cu unu numero ore-care de deputati, deca nu tocmai ca in 1863/4, aprõpe cu atãti. Pre langa o energia, carea trebuie sa fia la ocaziuni de aceste, sa dicemu pre putienu, din districtulu Fagarasiulu sa fimu reesitu cu doi deputati, din scaunulu Mercurei cu alti doi, din alu Sebesiulu cu doi deputati, din alu Orastiei asemenea, din comitatulu Alba-Iõre cu doi deputati, din celelalte comitate, afara de alu Turdei potẽ, cate cu unu deputatu celu putienu, din districtulu Nasaudulu cu doi deputati, din locurile tacsali, precum e Ogn'a Sabiulu, Hunedõr'a, Hatiegulu, Mociulu cate cu unu deputatu, si romãni poteau sa reese cu vre-o 22 deputati, cari poteau fi spriginiti de alti vre-o 22 deputati romani din Ungaria. Vre-o 44 si mai bine de deputati, de si totu minoritate, poteau face mai multu pentru romãni din Transilvania de cãtu nici unulu, de ore-ce si cei din Ungaria pre putienu se amesteca in afaceri ce ne privescu pre noi, potẽ totu din consideratiune ca sa nu se vatem autonomi'a tieriei nostre, seu potẽ unde vedeau ca tieria in t r e g a e si asiã reprezentate de magiari si sasi. Ba dupa esemplulu tribuniloru plebei din Rom'a vechia, seu dupa esemplulu Irlandesiloru in parlamentulu Angliei si 3—4 deputati alesi potea sa strige v e t u l u loru, de cate ori aru fi vedutu ca face diet'a pestana vre-o asuprire romãniloru si acestu veto sa fia aflatu totu-deun'a echu in miliõnele de romani si press'a loru si totu odata si in press'a europena; vocea pressei e mai libera si mai cu efectu dupa gur'a ce rostescu in parlamentu decãtu cãdu vorbescu de capulu ei.

Nu totu lucruri de parade domniloru! dara si lucruri, cari se facu in truda si suntu anevoia incoronate de succese mari, totu-deun'a incungiarate de succese de acele, cari mai tardiu aducu si succesele mari. Ori asceptãmu noi acum ca pentru unu picu de mania a nostra Ungurii sa ne aduca autonomi'a tieriei pre tipsia, tocmai acum cãdu sorteale-a datu atãtu apa pre mõr'a loru?

Ore cum de sãsii cei renniti de prudenti si circumspecti nu-si batu capulu atãtu cu parole (Schlagwörter) si s'au dusu la diet'a comuna? Cine va vrea sa aiba unu respansu pipabile la intrebarea acest'a sa ia list'a denumiriloru din urma si sa caute asup'a teritoriiloru tienetõre de fundulu regescu; cabu mai departe la

organizarea municipiilor și la alte chestiuni, și va avea răspunsul practic.

Dar încă nu am răspuns la întrebarea sâmbărită care se cuprinde într-o altă întrebare și nu am putut cu activitate cu totul esoperă nimic.

Noi nu suntem mercenari că să așteptăm pînă la timp pentru activitatea noastră, în înțelesul, cum durere vedem că în înțelegem unii din pasivității noastre, și așa noi în acestu înțeles nici nu voim că să obligăm nici pe magiari, nici pe alții, noi voim ca prin activitatea noastră să obligăm pe români, cari interesându-se de cauzele lor nu vor aștepta alta plată de la nimenea, decît numai recunoșterea drepturilor lor.

Să lasăm dară certele, sîm mai bine pe acei ce iubesc certele, la o parte și acei ce au inimă românească și acei ce și iubesc și stimă cauzele lor să procedă mai departe, pe drumul îndigitat înca de adunarea națională, în specie de necesitatea ce o dictează existența națională. Să judecăm lucrurile și evenimentele ce se petrec și să nu sberam spre deridarea unui sîm altui iesuitu vendutu, nu odata streinilor, o parolă pe care să nu o scim pe urma explică.

Pentru că să nu ne mai insielam cu cuvinte frumoase să ne apucăm a lucra faptice, facendo proiecte despre pretenziunile noastre; proiecte cari realizându-se să nu ne lîfereze în mîna nici a magiarului, nici a ultramontanului, nici a panslavistului. Atunci îndată vom avea ocaziune a ne cunoșce omenii, cari sînt de buna credință, omeni cu adevărate simțiminte naționale.

Vedem că începutul s'a făcut; adevărații naționaliști în toate părțile, unde se află, deca vor procedea așa vor avea bucuria că să vedă în fine ca opera lor e mai mare și mai salutară pentru români și pentru patria de cum și o potu ei în timpul prezentu imagina.

Evenimente politice.

Abia s'a început a se vorbi despre împacarea cu Croația și vedem că parerile asupra împacării diferesc foarte unele de altele. După „Reform“ din Pestă succesul negocierilor este ascurat. Bă a ceea și foia se află în pusețiune de a împartasi cetitorilor și unele detalii din negocieri. Așa se dice, că Banul Croației aru avea de aci încolo a se denumi la propunerea și cu contrasemnarea ministerului întregu; ministrul croatu să fie responsabil și înainte dietei Croației (vai de elu cîndu se va certă dietea Ungariei cu a Croației); în privința financiară renunță Croația de la autonomia întregă; și se facu înse din partea Ungariei unele concessiuni.

O alta foia, carea nu pôte fi suspiciunată că apară interese magiara, „Osten“, are o corespondință din Pestă în carea laudă încercările aceste de pace între Croația și Ungaria și adaugă ca inițiativă a luat-o însuși ministrul-presedinte Lonyay.

Cu totul altu-fel vorbește „Pesti Naplo“ despre împacare. Elu dice că pretenziunile croatilor sîntu pre mari și fără de aceea ele nu potu oblegă pe nimenea, pentru că se facu numai cu individi privati. Espeptoratiunea acest'a a betranului diurnal o explica unii dreptu de o amintiare la adresă ministrului presedinte, carele are înclinațiuni cătră partidă conservativă vechea, ceea ce după declarațiunile cele date de cătră ministrul-presedinte atîtu în elabulu deakistiloru cătu și în sediintă publică a dietei abia este de creditu. E de creditu dară că aici e o campania nouă pôte chiaru fatia cu deslegarea chestiunii croate.

În legătura cu afacerile Croației mai aflăm în diariile din Vienă scirea, că feodalii și cehii sîntu foarte consternati de cîndu au auditu că se lucra pentru o împacare. Ei vedu în succederea unei înțelegeri cu Croația izolarea lor totală și sigură cadere cu opusețiunea lor.

Curventulu de tron cu care s'a deschis sesiunea prezintă a senatului imperiale a datu așa foiloru de toate colorile să se pronunție. Se înțelege de sine, că cele dualistice nemțiesci sîntu pline de laude asupra. Cu atîtu mai inversionate sîntu cele cehice. Cele polone sîntu multiamite pentru că să amintescă în unu tonu favorabilu de Galiciă.

În Franței a curgu lucrurile foarte curiosu. Amenințările Prussiei, din cauză unoru escese sângeroase între franceși și soldatii nemțiesci, urmăza ună după altă și cu toate aceste scirea despre o intervențiune în Italiă din partea franceșiloru ieră și radica capulu.

România, dica diariile, că a scapatu din o criza foarte mare primindu proiectulu celu nou în chestiunea drumurilor de feru.

Dieta Ungariei.

În sediintă din 17 Decemvre a casei deputatiloru se cetesce și autentica mai întăiu protocolulu sediintei precedente.

Dr. Milețici interpelează regimulu ca încetă-va cu vînderea padurilor din confiniile militare pînă se va pronunția parlamentulu asupra acestui obiectu?

După aceste răspunde ministrulu de culte la interpelețiunea de une-dile a dlui V. Babesiu ca: scôle medie cu limba micșă de propunere esista în toate părțile țerei cu populațiune micșă, și deca cum-va s'aru mai înșință în atari părți scôle medie, cu securitate se voru luă în consideratiune naționalitățile după ecitate și legalitate. Încătu se va luă în consideratiune ună sîm altă limba la universitatea din Clusiu va decide parlamentulu.

K. Széll prezintă raportulu comitetului financiaru în afacerea petitiunii ministeriale de indemnitate. Se tramite sectioniloru.

Dr. Milețici interpelează pe ministrulu de culte în afacerea organizării gimnasiului din Neoplantă.

Legile de contribuțiune pro 1872 — afara de cea despre monopolulu tutunului — se acceptăza fără vre-o dezbateră și modificăre.

Urmăza la ordinea dietei continuarea dezbaterii despre bugetulu ministerului de comerțiu. Deosebitii tituli se primescu după preliminaru.

În sediintă din 18 Dec. de asemenea se cetesce și încuviințăza mai întăiu protocolulu sediintei precedente. Deputatii G. Klappa și Sigm. Popovits abdicu de mandatele lor. Se ascernu petitiuni diferite. Al. Măcșimovitch interpelează pe ministrulu de culte ca din ce cauze nu s'a sancționatu încă din partea M. Sele regelui statutulu elaboratu de congresulu serbescu și ascernutu regimului și are de bugetu a midloci ingroba sancționarea lui.

Legile de contribuțiune pro 1872 se votăza în a treia cetire. Urmăza dezbateră despre prelungirea monopolulu de tutunu. Majoritatea sectioniloru recomanda prelungirea ceruta. Ed. Kvasa și a recomanda de asemenea că referințe acceptarea acestui votu. P. Möriz recomanda în numele minorității comitetului parerea necesit'a, care merge într'acolo că să se însărcineze ministrulu de finciance a asterne cătu mai în grabă unu proiectu de lege despre abrogarea monopolulu de tutunu. E unu lucru sciutu, dice elu, că majoritatea națiunii ăresce acestu monopolu din totu sufletulu seu și acest'a aru trebui să o ia în consideratiune reprezentanții a unui statu constituționalu. După ce se mai pronunția încă cătu-va deputati asupra acestui obiectu parte pro parte contra prelungirii, se primesc din partea majorității casei prelungirea. Presedintele rōga pe deputati a dezbate astadi în sediintele sectioniloru petitiunea de indemnitate a ministrului de finciance cătu și propunerile ministrului de justitiă relative la dispozițiunile transitorie la organizatiunea judecatoriilor. Se trece la ordinea dietei și se continua dezbateră despre bugetulu ministerului de comerțiu. Titulii, cari vinu la dezbateră, se votăza după o scurta dezbateră fără vre-o stergere.

În sediintă din 19 Decemvre se cetesce protocolulu sediintei precedente. D. Irányi îndrepta cătră ministrulu de interne o interpelețiune de cuprinsulu: considerădu că la alegerele deputatiloru dietali se ivescu abuzuri și corumperi, cari împedă pre de o parte pronunțarea liberă a voinței națiunii pro de alta parte stîrbescu morală publică, întrebă pe dnulu ministru de interne: are de bugetu a elaboră unu proiectu de lege pentru delaturarea atatoru abuzuri la alegere și alu ascerne cătu mai ingroba casei.

Referințele K. Széll prezintă raportulu comitetului centralu despre proiectulu de lege despre indemnitate, care în sediintă de mîne se va pune la ordinea dietei.

Urmăza a treia cetire a proiectului de lege despre prelungirea monopolulu de tutunu, care se primesc definitiv și tramite casei magnatiloru.

După aceste se continua dezbateră despre bugetulu ministerului de agricultură, industria și comerțiu.

Primindu-se deosebitii tituli după o dezbateră mai scurta bugetulu ministerului de comerțiu e rezolvitu.

*) Afara de Sabiu, unde limba română nu e considerată că limba de propunere.

Urmăza bugetulu ministerului de justitiă. K. Széll cetesce raportulu generalu alu comitetului financiaru despre acestu bugetu.

Fr. Chorin are încredere în intențiunea personală a ministrului de justitiă, crede înse că acest'a n'a pornitu pe calea cea adevărată pentru de a amelioră justitiă ongurăca. Ministrulu să ajute acolo unde se ivescu rele, prin ameliorari, prin modificări, să nu nesuiescă însă la o străformare radicală și completă a întregii nostre justitiie. Cu privința la organizatiunea judecatoriilor crede vorbitoriulu că ministrulu a purcesu de totu falsu. Ministrulu a primitu aci informațiuni numai dintr'o parte și adeca din partea organelor amice regimului, care cu atîtu sîntu mai puțin datătoare de mesura cu cătu se potă prevedea că aceste voru recomanda numai partisanii de ai lor. Vorbitoriulu țiene justitiă noastră de facia de rea, de ore ce înse cu o justitiă rea totu e mai bine decît fără justitiă, elu votăza sumele cerute în speranța că ministrulu se va nesoi a delatură relele îndigite. Cam în aceea și direțiune se exprima și Hodossy. După aceste reflectăza ministrulu de justitiă B. t. t. o la unele afirmări de ale lui Fr. Chorin și rōga ca să a votă bugetulu. Titulii deosebitii se votăza îndată mai fără vre-o dezbateră. În sediintă proxima se va pertractă petitiunea de indemnitate și apoi va urmă bugetulu ministerului de culte.

În sediintă din 20 Decemvre a casei deputatiloru se cetesce și încuviințăza mai întăiu protocolulu sediintei precedente. Referințele Virg. Szilágyi prezintă raportulu comitetului centralu despre proiectele de lege ale ministrului de justitiă, privitoare la dispozițiunile transitorie devenite necesare prin organizatiunea judecatoriilor. Raportulu se va imprime și pune în sediintă următoare la ordinea dietei. Acel'a și referințe ascernu raportulu comitetului pentru esaminarea socoteliloru despre socotelile casei dela 1 Ianuarie pînă la 30 Iunie 1871. Se va tipari și pune la rendulu seu la ordinea dietei.

Se ia la dezbateră petitiunea de indemnitate. K. Széll, că referințe alu sectionei centrale, recomanda după procetire primirea proiectului de indemnitate. Al. Csánády: regimulu a ruinat biată noastră patriă; nu-i votedi bugetulu prin urmare nici indemnitate. În acel'a și înțelesu se dechiară și M. Darasz. Majoritatea acceptăza proiectulu în generalu cătu și în specialu.

Cu aceste se trece la dezbateră despre bugetulu ministrului de culte și instructiune.

P. Iámbor (celebe catolicu) vorbește între aplause viue pentru scôlele neconfessionale, pentru reformă gimnasiiloru, suspendarea tacseloru școlare și facultătei teologice.

La de-bateră generală iau parte în sediintă de astadi Aug. Pulszky, K. Száthmáry, P. Hoffmann, Al. Körmendy, Al. Mednyanszky și T. Vecsey parte pentru parte contra votărei bugetului.

În sediintă din 21 Decembre se primesc, după finirea formaliloru obișnute, proiectulu de indemnitate în a treia cetire; urmăza dezbateră proiectului de lege despre transpunerea competenței judiciario-financiare la judecatoriile civile și despre sustinerea provisorie a judecatoriei superioare financiare. Proiectulu se acceptăza după o dezbateră scurta. De asemenea se primesc și proiectulu de lege relativu la mesurile devenite necesare pentru introducerea art. de lege 31: 1871; totu asiă și proiectulu de lege despre aplicarea judiloru dela judecatoriile disolvende de instanță prima. Se trece la continuarea dezbaterii despre bugetulu ministerului de culte. În sediintă de astadi vorbește în chestiunea acest'a: I. Schwarz, D. G. Patrubány și K. Tisza.

În urmă denumiriloru.

Abia s'a publicatu denumirile și au și început a sună vocile „naționaliloru“: „orbii de „activisti“, dora voru înțelege acum!“

Frumoșă misiune au creditu, se vede, pasivității, că nu luatu activității asupra-și, adeca, să procure posturi celoru — pasivisti.* Cu toate ca ei, natarăii, pentru a-i loru se vede că nu au grigitu destulu de bine, ba mai nimică, ci s'au întrepusu pentru pasivisti, (d'ra nici unu pasivistu nu s'a întrepusu pentru activisti), cari alergu în resfletulu celu mai mare și imboldeau din toate puterile pe câte unulu și șiopteau cătu unu activistu dicendu:

*) Situațiunea cea de vaieratu a multoru familii, recunoscută chiaru și de „Pesti Naplo“, trebuia să faca pe pasivisti bateru asta dată a fi mai obiectivi și a nu cătu și aici nodu în papura activistiloru. Red.

cere și pentru mine, cere și pentru mine. Numai dlu H. . . . ni-aru poté spune istorii frumoșe, poté totu asiá de frumoșe cum se povestescu despre unu nationalistu mare, barbatsu alu dorinloru, passivistu in forma, ca mai asta véra asudá in anticameru ministrolu de justitia in Pest'a, pentruca vedi dómne! érá unu locu vacantu.

Daro domniloru! pentru Ddieu! ast'a sta reu și nu e caracteru, de-si individi singuratici debili la angere se afla pretutindenea, ca acum cu glótele, cu pres'a sa veniti și sa intonati, sa accentuati ca nu vi se dau posturi, vóne cari stati in passivitate. Nu e acést'a ridiculosu? De alta parte nu ve f-ceti si prosti, căci bine sciti ca noi recomandámu activitatea, căci cea inceputa dejá, dvóstra, passivistii, aveti meritulu acelu estunu și favorabile pentru straini, de a o fi impedeatu, paralisatu spre detrimentulu romániloru in genere.

In desiertu se sbuciuma anonimulu celu pre-cunoscutu intre alte a demustrá lucus a non lucendo și adeca, ca déca o natiune nu recunósce o constituțiune a unei țiere ea totu poté servi in oficiile acelei constituțiuni. Si a avé pareri diverginti despre párti numai de legi și inca vedemu ca nasce greutăți; și legislatiuni multe, pentru cá sa incungiore conflicte séu colisiuni, de datorii, interdieu amplóiatiloru dreptulu de a intrá in parlamente unde se facu legile, și acum voi, carii quasi nu recunósceți de juré ceea ce s'a intemplatu dela 1865 incóce sa ve maniatu căci nu ne dá u magiarii posturi câte ne competu!

Nu credeamu cá sa fia atát'a orbía și nejudicata intre barbati cu inteligentiá și pretinsii conducatori de natiune incátu sa filosofésca și acést'a urmăre firésca a procedere loru dreptu arma asupr'a dvóstra, a aceloru ce tocm'a prevețeamu asemenea urmări, de cari s'au intemplatu de cându cu comedios'a passivitate.

De alta parte, ticalosi voru fi, passivistii séu activisti, carii se voru stradui numai dupa posturi și voru pune numai intr'acést'a tota fericirea natiunale a romániloru. Nu mai au románii și alte interese pentru cari ei trebuie sa se lupte? Alte doreri nu aveti? Atunci aru fi usioru. Atunci faca toti cá acelu passivistu escelinte, carele inca in anulu 1868, dupa ce a fostu depusu in garderób'a cu inechiturile unform'a bachiana și apoi costumulu natiunale, fára multi scrupuli, a inbracatu costumulu ungurescu, cu pinteni cu totu, și a vorbitu, ca lucró mai frumosu cá omunnea Transilvaniei cu Ungari'a nu exista pre lume, a juratu pre constituțiune și! Na trebútu pentru acést'a nici ostené'a de a se numi activistu, ba nici pres'a „natiunale“, de altmintrea fórté susceptibila, carea a gasitu obiectu de combateru cu anii in unu banchetu de infratire alu Brasioveniloru, nu s'a impedeatu mai de feliu de acea trecere subita și respectivulu este și astadi unu lumenu alu passivistiloru. Faceti dara toti asiá. Spuneti unguriloru, ca n'o luati togm'a asiá seriosu cu passivitatea. Presentative in costumurile lui Atil'a cu totii și atunci celu putienu ne vomu curati de voi și vomu avé de a face numai cu contrari de acei cari suntu afara de sinulu natiunei, dara nu si cu contrari de acei, cari vreau sa faca pre lume sa créda ca ei inca se lupta pentru interese natiunale románe. Atunci ne vomu scuti și de beléu'a de a nu ne mai scóte ochii totu nóue ca noi, de-si activisti, nu ve procurámu posturi dela magiari.

Noi inse vomu lucrá mai departe linisciti pentru poporulu a cărui interese le treceti pre usioru cu vederea, vomu lucrá, cá elu sa nu fia strainu in patri'a lui, ci sa ajunga odata a fi adevératu cetățianu alu statulu și adevératu románu totu-odata.

In „Patri'a“ nr. 22, aflámu o coresp. din Sabinu de cuprinsulu urmatoriu:

Este o fapta notorica, ca regimulu actualu și legislatiunea regatulu Ungariei intreitu au favoritu pre natiunea sasésca din Transilvania, incátu au facutu pentru scaunele a. n. sasesci cari constituiescu fondulu regiu, esceptuni privilegiate chiaru in cele mai esentiale legi ale regatulu.

Noi inse suntemu de acea firma credintiá ca regimulu și legislatiunea Ungariei au ayotu aici in vedere pre intregulu poporu alu fondulu regiu, unde locuescu pre lánge circ'a 170,000 sasi inca preste 300,000 románi.

Nu asiá inse au cugetatu sasi, ci ei s'au incercatu a exploátá tóte beneficiile concesse fondulu regiu numai in favorulu natiunei loru germane, ceea

ce cu atátu mai multu li-au succésu, cu câtu de o parte tota administratiunea politica și judecatorésca s'au aflatu și se afla in mánu oficialiloru sasi, in a cărору frunte sta comitele supremu a. n. Grafu alu natiunei sasesci, țera de alta parte acești sasi si-au sciutu esoperá in an. 1869 unu statulu municipalu provisoriu, pentru organizarea fondulu regiu, dupa care atátu congregatiunile, municipiele loru (scaunele) câtu și universitatea fondulu regiu (dieta sasésca) s'a compusu in neproportionata majoritate din sasi, cari in modulu acést'a singuri au dispusu de sórtéa intréga a fondulu regiu, și tota activitatea dezvoltata aci de románi a ramasu fára rezultat.

Sa venimú la obiectulu celu mai aprópe și momentosu.

La inceputulu anulu curentu a conchiamatu comitele sasescu universitatea, cu concessiunea regimulu, spre acelu scopu, ca acést'a se pregátésca unu proiectu pentru legea municipala ce aru avea esceptionalminte a se introduce in fondulu regiu. Acestu proiectu jace dejá pre wés'a dlui ministru de interne și se ascépta cá câtu de corendu sa devie la desbateru in dieta. Acést'a universitate constatátore din preste 40 de deputati (int'e cari numai 5 románi) dupa ce s'a incercatu a eschide din teritoriulu fondulu regiu pre o mare parte de románi, ce au veltiutu de seculi in municipiele capitale, adeca in scaunulu Sabinulu (asiá scaunele filiali Saliste și Talmaciú) și in districtulu Brasiovlui, au adusu intre altele și acelu conclusu auctoritoriu de románi: ca cetatea Sabinu și cetatea Brasiovu sa tramita in congregatiunile municipale totu atát'a deputati cáti tramitu tote cele-lalte comune scaunale. Buna-óra déca tóte comunele scaunulu Sabinu románe și sase cu vre-o 70—80 mii locuitori, tramitu o sutu reprezentanti, atunci și cetatea sasésca Sabinu tramite o sutu reprezentanti ghiaosi sasi, asiá incátu adaugandu-se și reprezentantii comunelor sasesci din scaunu lánge și cetátiei, apoi românii municipiulu Sabinu, cari intreacu cu unu numeru insemnatu pre sasi, devinu a fi majorisati in totu casulu.

Asemene e și la Brasiovu dupa amintitulu statutu. O asemene anomalia nu exista nicaieri; nici capital'a regatulu Ungariei, cetatea Pest'a, facia cu municipiulu ei, nu se bucura de asemene privilegiu cá cetatea Sabinu și Brasiovu, cu tóte ca insemnatarea Pestei este facia cu acestu municipiu cu multu mai mare, decátu a cetatiloru Sabinu și Brasiovu in municipiele loru.

Concedemu fia-cárei cetáti in aste privintie o moderata preferintiá.

Déca inse privimú la municipiele Sabinulu și a Brasiovlui, apoi aflámu, ca tocmái locuitorii comunelor scaunale, in deosebi románe, conducú viét'a și m'scarea comerciala și aducu țiere si statulu cu multu mai multu folosu de câtu cetatile.

Románii marginasi dela Sabinu și Brasiovu suntu acei vestiti economi de vite, producatori de materialuri crude și speculanti in tóta privinti'a, despre cari au aflatu regimurile de mai nainte necesariu a incheiá cu pórt'a otomana tractate d. e. la Carlovitz, Passarovitz și alte mai tárdie de obste cunoscute.

In municipiulu Sabinulu se afla 2 orasie románe cu câte 7—8000 locuitori: Salistea și Resinari, cari cu productele loru au radicaú industri'a sasiloru; se afla comun'a vestita industriala sasésca Cisnadia (Heltau) care represinta o cetate mica, se afla comun'a romána Porcesti, a cărору locuitori totu se ocupa cu prepararea de pei, și a cărору fabricate se au premiátu in espositiunile din Londonu in 1856. și 1862; se afla totu aci comun'a romána Boiti'a a cărei negotiu cu vite și mai alesu cu porci este in Pest'a și Vien'a cunoscutu și considerabilu. In tóte raporturile viétiei economice-comerciale suntu acești locuitori de unu folosu eminentu alu municipulu, țierei și statulu, prin urmare, și interesele loru suntu a se respectá și reprezentá in municipiu totu in acea mesura.

Cetatea Sabinulu, care pórtá unu comerciu de a 10-a clasa, a cărei industria este decadiúta, și primesce tóta viét'a ei economica-comerciala numai in raporturile ce le are cu numitii locuitori economi de vite și producte, fára de cari aru fi mórtá.

Cum vine dara de cetatea dispune in atát'a mesura de tóte interesele municipiulu?

Suntemu convinși ca dlu ministru de interne va fi cu cea mai mare atentiune la obiectulu acést'a, și la alte puncte ale statutulu universității nepracticabile, in contra cărora s'au datu și voturi se-

parate, și ni rezervámu a veni mai tárdiu inca la aceste obiecte.

Fagarasiu in 10 Decembre 1871.

Domnule Redactoru! Rademati pre bonatarea ce parurea ne a-ti aretatu, facemu rogare, cá sa bine-voiti a dá locu in colónele pretuutei foi ce redigeti, spressiunei nóstre de adunca recunoscintiá pentru donurile mai josu semnate, facute scólei nóstre capitali greco-orientali numita scóla „Radulu Negru“ din Fagarasiu anume:

I. Pré Sántia Sca Parintelu Episcopulu Buzeuulu Dionisiu au donatu pentru bibliotec'a scólei și respective pentru fundatiunea acestei'a urmátorele carti, cu totulu in pretiu de 205 franci, si adeca:

20	esemplare istoria sánta legate.
2	„ bibli'a sacra, in 10 brosiure.
10	„ Tálculu salmiloru, legate.
10	„ Chiriacodromionu, legate.
20	„ Máng'itoriuulu celoru intristati, brosiure.
10	„ Catechismulu bisericeii ortodocse, brosiure.
20	„ Modele de elocintiá bisericesca, T II brosiure.
20	„ Covinte la diverse ocațiuni, brosiure.
5	„ Prohodulu Domnulu Saltichia, brosiure.
5	„ Slujh'a sántei Filothea, brosiure.
10	„ Viét'a și fabulele lui Esopu, brosiure.

II. Onorátulu domnu G. M. Fontaninu, directorulu liceulu din Craiova.

Pentru unu biletu de invitare la maiatulu tinutu cu scolarii in anulu 1870 cu adres'a din 5 Augusto 1871. 20 franci in auro.

III. Onorabil'a redactiune a diariulu „Press'a“ din Bucuresci.

Pentru tramitarea fóiei gratisu de 2 ani de dile incóce.

IV. Onorabil'a redactiune a diariulu „Semantoriulu“ din Berlada.

Pentru tramitarea gratisu a fóiei de cându au inceputu a se publica incóce.

Dela Eforia scólei „Radulu Negru“.

Petru Popescu
Protopopu.

Codru Dragusianu
Vice-capitanu curatóre.

Romania.

O profesiune de credintiá politica.

„Románulu“ din 15 Decembre aduce urmátorele:

Dupa o snta dile de libertate, silitu astadi a-mi repune gátulu sub jugu, a reluá directiunea diariulu, esprimándu dlui E. Costinescu, redactórele „Románulu“, felicitárele mele pentru activitatea ce a depusu și pentru inteligenti'a cu care a tratatu cestiunile cele mai insemnate — mai cu séma aceea a cailoru ferate — simtu trebuintia și chiaru dótoria, d'a reincepe printr'o mica profesiune de credintiá.

Caletóriele, schimbarea cerculu in care traiescu cine-va obicinuitu, privirea din departare a lucrurilor și a ómeniloru ne facu a vedea mai bine ceea ce d'aprópe scapa din vedere. Amenantele, — fórté de trebuintia d'a fi cunoscute — intuneca adesea vederea și cugetarea déca, scriitorele séu omulu politicu, nu se departéza putienu, cá si pictórele, pentru a vedé astu-feliu situatiunea și grupurile in intregulu loru. Amagtu-m'au vederea mea? Nu sciú; ceea ce sciú inse pozitivu, este ca suntu detorú sa spu cee ce amu vedutu și ca felicitate dureri de cari suntu fórté bentuitu s'aru alina in parte deca mi s'aru vedé ca vederea mea a slabitu și tare gresite suntu credintiile mele.

Ceea ce amu vedutu este ca românii suntu cá acei tineri cari, crescuti in resfatierea averei, o risipescu, nesciundu cu ce munca a fostu cástigata, nici cátu este de amara neaverea; ca românii s'au

obiceiuitu sa nu faca nici unu felu de sacrificiu, ci s'ascepte tota dela ceea ce ei numescu norocu; ca s'au obiceiuitu sa petreca vér'a in gradini si iér'n'a in balari, pre cându strainii si varsau sângele si averea pentru salvarea lor; ca s'au deprinsu sa se ocupe tota diu'a si tota sér'a de placerile si de interesele lor cu totulu personale, si apoi culcându-se in rusine si in sclavia, diminiéti'a sa-i descepte servitórele pentru a le spune ca suntu liberi. Amu vediutu poporul maltratatu, batutu, jefuitu si mantienutu in cea mai deplina nesciintia; amu vediutu averea publica risipindu-se si guvernulu facându totu ce póte si totu ce nu póte spre a saraci tiér'a, spre a o slei de tóte poterile ei morale si materiale, pentru cá strainulu s'o póta cotropi si coceri cu lesnire; si in acel'a-si tempu amu vediutu pre toti junii, pre toti barbatii románi, din tóte partitele si din tóte profesiunile, inchidiendu ochii pentru a nu vedé nimicu, si pre cei mai buni, pre cei mai patrioti, privindu peirea României cum privescu copii pre tiermulu mării o corabia care s'afunda din cauza ca nimene n'alérgea in ajutoriulu ei.

Amu vediutu ca s'a otaritu la Gastein, darea Romaniei in posesiunea ungarilor, începându cucerirea prin cestiunile economice; ca tocméla este patenta, evidente si ca numai românii n'au voit si nu voiescu a vedé si a intielege.

Amu vediutu ca paitirea dela Gastein, fiindu de celu mai mare interesu pentru Itali'a, Spania, Portugali'a, Franci'a si Engliet'a; aru fi s'arce lesne a descepta si intrani tóte aceste natii in favórea n'ost'ra, déca cestiunea aru fi tratata cu tóta vigórea si din tóte punturile de vedere, in diuarie si in intruniri publice, in capitalele acestor natii; si intorcându-mi apoi privirea spre románi, amu vediutu tiér'a impartita in 5, 6 fractiuni, si tóte desorganizate, amelite, uluite, fára nici o idea bine lamurita si fára nici unu scopu determinatu, intocmai cum amu vediutu odata vre-o cinci-spre-diece individi, carii se intruniseru într'unu salonu si luasera hacisiu, pentru a vedé efectele ce va avé asupr'a fia-cárui'a acelu narcoticu.

Iéta pre scurtu, fórté pre scurtu, ceea ce amu vediutu; si aruncându-mi apoi ochii asupr'a preseii in genere, si in parte asupr'a „Românului“, mi-a facutu efectulu unor copii carii aru intrá cu trompete mari in mâna in camer'a unui omu bolnavu de lingóre, si aru trâmbitiá mereu pentru a-lu face sa se scóle si sa mérge sa-si caute de interesele sele. Dara pentru Dumnedien! bietulu crestinu este tare bolnavu si trâmbitiarea lu va ameti si mai reu, bá in sa lu va si irita si-i va mari delirulu, aiararea. Acésta gresiéla a preseii n'ost're, si mai cu séma a „Românului“, mi pare cu atátu mai mare cu câtu amu comis'o eu insumi, care adesea amu recunoscutu ca diaristulu nu este, nu trebuie sa fia de câtu adeveratulu resunetu alu opiniei publice, organulu dilnicu alu ideiloru si alu vointiei generale. Cum dara pres'a in genere si „Românulu“ in parte, nu vedu ca indata ce vorbesu patria, implinirea detoriilor, unire între toti românii, abnegare, sacrificii nu mai suntu adeverate organe ale stárei actuale de lucruri? Cum uita ca natiunile au epocele lor de pirotéla, de lángedire, si ca in acele dile pres'a este detóre sa tiena séma de situatiune, si déca vorbesce, abiá sa sioptésca, pentru a nu turburá repausulu patimasiloru.

Acésta gresiéla, recunoscú inca odata, c'amu fostu comis'o eu insumi. Privindu inse din departare si in intregulu ei situatiunea n'ost'ra, amu recunoscutu culp'a si me voi silí s'o indreptezu.

Acésta marturire facutu, spre a nu amagi pre nimeni, salutu cu recunoscintia pre toti cetitorii „Românului“ si reintru in indeplinirea durerósei detorii de diuaristu.

C. A. Rosetti.

Varietáti.

*** Luni la 10 óre s'au adonatu in sal'a tribunalului de aici pentru depunerea juramentului toti judecatorii; toti judii cercuali, subjudii cei nou denumiti, procurorulu statului si presedintele. Cestu din urma se indrépta cu o cuventare, prin carea amintesce de neajunsele tribunalelor municipale esite din alegerile poporului si saluta cu bucuria pre acestu tribunalu purcedietoriu din incederea regimului, carele intrunescu in sine tóte re-

cerintiele secolului ala 19. — Dupa ce depusera juramentulu judii, subjudii si procurorulu, totu presedintele tribunalului da espressione recunoscintiei sele pentru nisotati'a cea neobosita si patriotica a ministrului de justitia, depune insusi juramentulu si esprima apoi dorinti'a cá anulu urmatoriu sa fia pentru toti membrii tribunalului unu anu binecuvantatu. — Judecatoriulu R o s c ' a respunsiendu asigurá pre presedintele in numele seu si alu celorlalti membri ca se voru silí din tóte poterile a corespunde incederei puse in tressii. Cu acésta s'a incheiatu actulu acestu solemnelu.

*** Denumirile procurorilor de stat inca suntu publicate. Pre cátu ni suntu persoanele denumite cunoscute numai Antoniu Sancesaly (Sanceleanu) si Alexiu Dragosiu suntu románi. Celu dintáiu vice-procuroru in H a t i e g u si celu din urma vice-procuroru in Clusiu.

*** (O s t u s i V e s t u .) Sub acestu titlu va aparé in Vien'a, dela 1 Ianuarius 1872, un'a fóia mare federalistica, carea va representá interesele generale politice, natiunale si economice ale sementieloru slave si románe, precum si ale celor germani ai Austriei, cari vedu unic'a salvare a monarchiei in principiile federalismului. Fóia acésta apare pre fia-care di in limb'a germana si costa dimpreuna cu portulu postalú: pre siése luni 8 fl., pre 3 luni 4 fl., pre luna 1 fl. 40 xr. Bani suntu de a se tramite deadreptulu la redactiunea foiei, Vien'a, I. Schottenring, Nr. 8.

*** (S t a t i s t i c u .) Europ'a, carea inainte de resbelulu italianu din 1859 numerá 56 state, astadi, dupa disparitiunea statelor mici italiene si germane, are numai 18 state nedependente, tóte la olalta cu unu teritoriu de 179.632 mile patrute cu o poporatiune de 300.900.000 suflete. Din acestea Germani'a are 9.888 mile patrute cu 40.106.900 locuitori, prin urmare abiá cuprinde a optu-spre-diecea parte din intregu teritoriulu si cu ce-va mai putienu de a sieptea parte din numerulu poporatiunei acestei párti de pamentu. Statele mai mari europene, si anumitu cele ce au preste 25 milliône locuitori, suntu: Russi'a cu 71 milliône, Germani'a cu 40 mil., Franci'a cu 36 1/2 mil., Austri'a cu 36 mil., Angli'a cu 32 mil. si Itali'a 26 1/2 milliône; prin urmare ele forméza cu cele 244 milliôn locuitori ai lorú 1/3 parte din intrég'a poporatiune européna, pre cându mai inainte cu unu seculu, si anumitu inainte de impartirea Poloniei, poterile mari formau cam diumetate din poporatiunea de atunci a Europei, carea facea 160 milliône, si anume: Russi'a 18 mil., Austri'a 17, Prussi'a 5, Angli'a 12 si Franci'a 26 milliône; la olalta cam preste 80 milliône. — Dupa confessiuni, Europ'a numera 148 mil. rom.-cat. dintre cari pre Franci'a cada 35 1/2 mill., pre Austri'a 28 mill., pre Itali'a 26, pre Spani'a 16, pre Germani'a 14 1/2 milliône; mai departe 70 milliône crestini gr. or., dintre cari in Russi'a suntu 54 mil., in Torci'a 5, in Romani'a 4, in Austri'a 3 mil. etc.; si 71 milliône protestanti, dintre cari pre Germani'a cada 25 milliône, pre Angli'a 24, pre Svedi'a si Norvegi'a 6 1/2, pre Russi'a 4 si pre Austri'a 3 1/2 milliône. Jidovi suntu de toti in Europ'a 4.800.000, dintre cari Russi'a numera 1.700.000, Austri'a 882.000, Ungari'a 1.300.000 si Germani'a 500.000. — Dupa natiunalitati, Europ'a numera 82.200.000 slavi, dintre cari in Russi'a suntu 51. mil. russi si ruteni, si 4.700.000 poloni, in Austri'a 16 milliône, între cari 2.380.000 poloni, 6.700.000 cehi si 4.200.000 serbi. In faci'a celor 82 milliône de slavi stau 97.500.000 románi si 93.500.000 locuitori de rass'a germana, între cari 55 milliône suntu nemti. Dintre cesti din urma Germani'a numera 36 1/2 mil., Austri'a 9.160.000, Belgi'a 2.611.000, Elveti'a 1.838.000 si Russi'a 1 milliону.

*** F r i g u . Ne vinu sciri din mai multe párti si cetimu si prin diuarie despre casuri de mórté causate de frigu. De alta parte vulturii de munte inca s'au trasu in josu la clima mai putienu aspra de cum e cea de pre piscurile unde au obiceiulu de a-si asiedia cuiburile lor. Dara cu totu frigulu acest'a cumplitu audimu ca in apropierea cetátei Bozen in Tirolu crescu viorele pre câmpu cá la inceputulu primaverei.

*** (O i n v e n t i u n e n ó u a .) Anulu trecut, inca sub impressiunea revolutiunei comune din Parisu, s'a condamnatu redactorulu diuarifulu democraticu: „Amiculu cetatieniloru si tiereniloru“

pentru una artilaola, care sustienea principie socialistice. Autoritatea din Lipsic'a, cáci acolo aparea diuarifulu, i-a intentatu unu procesu si l'a condamnatu la inchisóre de (?) ani. Ne avendu in inchisóre nici o ocupatiune, redactorulu Carl Hirsch se opuca sa cugete, cum s'aru poté nsinrá zetiuirea (culegerea si compunerea) literiloru de tipariu. Tribunalulu prin sentinti'a sea i-a datu totu odata placutu a ocaziune, cá pentru unu tempu indelungatu sa nu fia impededatu in cugetarea lui prin vuetulu lumci si intr'adeveru dnolu C. Hirsch a avutu tempu sa premediteze lucrulu intr'átatu, incátu nu de multu au compusu o masina, cum ni se comunica, fórté complecta, care zelniecesce ea singura literile. — Avisu domniloru tipografi.

*** (U n u p e r i c o l u .) Dumineca in 5 ale curentei, plecându cu sani'a si cu cai de posta D. A. Mavrocordotu cu famili'a spre Vaslui, cându au ajunsu la Poian'a Cárului au statu sa schimbe caii. Mavrocordatu a intratu la o casa spre a se incaldi, in care tempu dn'a si dsior'a Mavrocordatu au remasu in sanie. Surugii aducu caii, ii inhamu, dara fára fráie si hatiuri; dupa aceea se ducu sa aduca hatiurile dela grajdulu postei, lasându sani'a singura cu caii inhamati cu streangurile dara fára hatiuri si fára paza. In acelu momentu sosescu unu ursariu cu unu ursu, pre din-dosu, mai multi ómeni ai postei lu vedu, si incepu a o glumi dicându „eaca ursu me l' in sa nici unulu nu merse cá sa pazésca caii inhamati; si cându s'a ivitu ursulu la vederea cailoru, caii o ropu la fuga, damele cu caii fára hatiuri, fára vr'o sperantia de ajutoriu, tipându si chiamându ajutoriu, au fostu duse cu repediciunea fulgerului, pána la podulu pre la hanulu Pribesci. Aici lovescu sani'a in podu, care se resturná cu atát'a furia incátu a fostu dn'a restornata cu capulu de o pétra de si-a sfaramatu obradiulu dreptu, iéra d-sior'a a fostu aruncata sub podu incátu si-a spartu capulu. Caii cu sani'a au mai fugitu cátu-va, unde dându într'unu trioanu de omatu au cadutu, si unulu si-a frántu unu picóru. — Iéta cátu periculu póte sa produca nepasarea, si obiceiulu celu reu alu vediuteiloru, cari incepu a inhamá caii dela streanguri si nu dela capete si hatiuri.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante diu comun'a gr. or. Cristiori in protopresbiteratulu Zarandului, se escrie nou concursu pána in 2 Ianuarius 1872, in carea di va fi si alegerea.

Venitele acestei parochii suntu:

a) 100 fl. v. a. bani gat'a;
b) stol'a obiceiuita bine regulata dela 163 de case;

c) Alesulu parochu, purtandu si oficiulu investiatorescu, va primi pentru acésta salariulu de 200 fl. v. a.; cuartiru liberu si lemne de focu.

Doritorii de a ocupá acésta parochia au a-si asterne petitiunile lor bine instruite in intielesulu §. 13 din „Statutulu organicu“ subsemnatulu in B r a d u c o m i t . Z a r a n d u l u i .

Bradu, 10 Dec. 1871.

In contielegere cu comit. paroch.

Nicolau I. Mihaltianu,
(3-3) prot. gr. or.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei Godinesci devenita in vacantia din Protopopiatulu Iliei, statatóre din 150 familii, se escrie concursu pána la 1-a Ianuarius 1872 in care di se va face si alegerea de parochu.

Emolumintele suntu:

1. O gradina aratóre si pentru legumi, in estensiune de 780 orgi □.
2. In Zepozie locu de fanatiu de 623 orgi cuadrati, se folosese si pentru ingropatóre.
3. La morminte unu locu de 1. jegeru si 927 Stinjini cuadrati, parte aratoriu, parte fanati.
4. Venitul stolare indatinatu, si dela tóta famili'a cáte 1. ferdela cucuruzu sfarmatu s'au 2. masuri cu ciocani.

Casa parochiala nu se afla.

Doritorii de a ocupá acésta statiune, au sa asterne concursele lor instruate in sensulu „Statutulu organicu“ la scaunulu protopopescu in Ilia pána in terminulu prefiptu Ilia 14 Decembre 1871.

Cu intielegerea Comitetulu parochialu.

Ioanne Orbonasiu,
(2-3) Protopopu.